

Cal Xaupes

Rajadell

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Monistrollet-Collbaix. Pla de Fals. NE del terme
Emplaçament A 300m. A l'E. de cal Lleirac. L'accès rodat és des de Fals (Fonollosa), pel camí de la Gabriela.
Alçada: 495

Coordenades:

Latitud: 41.74093
Longitud: 1.75902
UTM Est (X): 396808
UTM Nord (Y): 4621757

Classificació

Número de fitxa 08178 - 25
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani Modern
Segle XVIII-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. Cad: 08177A00300005
Autoria de la fitxa PEP 1993 (Jordi Piñero)/ OPC 2017-2020
Data de registre de la fitxa: dc., 22/07/2020 - 02:00

Descripció

Masia estructurada en dos construccions separades per un espai semblant a un carreró. A la banda de migdia hi ha la casa, de petites dimensions, més algunes dependències i la lliça; a la banda de tramuntana, una construcció allargada que és la pallissa.

La casa és de planta rectangular, i presenta coberta a doble vessant amb el carener paral·lel a la façana (sota les teules conserva encara una filada de lloses). Originàriament tenia planta baixa i golfes. Després es va ampliar pels costats de llevant i de ponent i s'hi va afegir un altre pis, de manera que actualment la teulada és asimètrica (una ala és més llarga que l'altra). Més endavant s'hi afegiren d'altres dependències (per exemple una tina cilíndrica) i es tancà la lliça. A llevant de la façana es manté un cobert amb una entrada amb arc escarser i amb brancals de totxo. La façana actual, que dona a tramuntana, presenta una entrada molt senzilla, rectangular. El material constructiu és la pedra excepte en una dependència, que està construïda amb tovot. Actualment tot l'edifici està arrebossat amb una mena de ciment gris.

Tipològicament, el mas conserva una fesomia de tradició més medieval que moderna: façanes sòbries amb poques obertures i de tamany reduït sense balcons ni galeries.

La pallissa és una construcció allargada de planta rectangular i coberta a una vessant. A la paret encarada al carreró (a migdia), hi ha dues portes amb arcs escarsers de dimensions considerables. L'espai interior està dividit en dues plantes mitjançant una estructura de fusta que es recolza sobre pilars. La paret posterior (que dona a nord) presenta diverses portes rectangulars amb brancals de pedra; d'aquest costat sembla un edifici (de tines?) adossat a la pallissa per la part posterior.

Observacions:

Figura al Catàleg de Masies i Cases Rurals 2014 (num. 81).

Des de Rajadell no hi camí per anar a la casa. S'ha d'anar des de Fals. A la carretera de Rajadell a Fals cal agafar un trencall a la dreta on hi ha una creu i una font, i pendre una carretera en direcció la Gabriela que entra a Rajadell per Cal Lleirac, al límit termenal. Cal seguir la carretera en direcció E. La casa es troba a 300 m. a l'E de cal Lleirac.

Una de les portes de la pallissa, per la banda posterior i exterior (a nord), duu gravada a la llinda la data 1932.

Per la part exterior a llevant, hi ha una entrada petita que dona al pati interior, i que porta gravada la data 1945.

Per la banda de migdia hi ha una canalització per les aigües del torrent feta amb pedra seca; es tracta d'una obra força espectacular. A 100 metres cap a migdia hi ha una bassa i un molí de vent (actualment caigut i inutilitzat), així com un pou. La força del molí servia per fer arribar l'aigua fins al mas. Aquest és un indret amb forts vents .

Història

Correspon al segle XVIII, però podria tenir un origen anterior

